

Letnik I. M a l i s r p a n 1948. Štev. 8.

CIRIL METODIJSKA **MISEL**

Sv. Ciril in Metod, katerih praznik smo obhajali 7. julija, nista bila le oznanjevalca krščanske vere, temveč tudi apostola krščanske vesoljnosti in cerkvene edinstnosti. Ko je njun rojak Fotij pripravljaval razkol, sta bila sveta brata ravno na poti v Rim, k svetemu očetu. Molila sta in delala, da bi Slovani ostali vdani nerazdeljeni Kristusovi Cerkvi. To je bila oporoka sv. Cirila, ki je pred smrtjo goreče molil, naj bi Bog Slovane ohranil v edinosti vere in Cerkve. To je bila tudi srčna želja sv. Metoda, tako so molili njuni učenci, ko so ob Metodovi rakvi opravljali molitve v latinskem, grškem in staroslovanskem jeziku. V zelo starih molitvah se prosi med drugim: "Sv. Ciril in Metod, prosita Vladarja vseh stvari, da vse slovanske narode utrdi v pravi veri in verski edinosti, poniri svet in reši naše duše".

Velika ljubezen do Boga, skrb za notranje življenje in lastno popolnost, oznanjevanje krščanske vere, delo za cerkveno edinost in spravo med krščanskim Vzhodom in Zapadom, to je bila vodilna misel slovanskih apostolov, to je ciril-metodijska misel.

Prizadevati si moramo, da ohranimo sadove dela in žrtev svetih bratov med nami, da ciril-metodijska misel med nami živi in raste!

Cerkvena oblika delovanja v smislu ciril-metodijske ideje je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Nastalo je iz Bratovščine sv. Cirila in Metoda, katero je ustanovil nesmrtni slovenski vladika, škof Anton Martin Slomšek l. 1851. Ko so se drugi tozadevni poskusi takrat izjalovili, je imela Slomškova bratovščina posebni božji blagoslov. Tako smo prvi Slovenci v katoliški Cerkvi uveljavili. Glejmo, da bo vedno tako. Čuvajmo skrbno zaklad svete vere, bodimo glasniki onih vodilnih krščanskih misli, ki so

v prvih krščanskih stoletjih prenovile svet in vzgojile enotno družino krščanskih narodov. Ljubezen Kristusova je središče in vir verske obnove in medsebojnega zблиžanja. Naš apostolat naj bo predvsem apostolat lepega vzgleda in globokega religioznega življenja. Mnogo molimo, da bi bili kralu vsi eno, v eni katoliški in apostolski Cerkvi Kristusovi.

Napredno upanje N.D.

O ljudje, ki mislijo, da je organizacija vse. Če so dobro politično in gospodarsko organizirani, menijo, da je tudi katolištvo tako na dobren, kot v maslu. Toda maslo postane lahko žaltavo. Organizacija je samo sredstvo. Kaj nam koristijo organizacije, če pa za njimi ne stojе močne osebnosti? Isto kot velikanske stavbe s trhlo podlago. Kaj koristijo najlepši načrti in resolucije, če pa ni praporščakov ideje, ki bi to uresničevali, če ni pravih osebnosti? Zato ne stavimo kart na maso, ne na "tudikatoličane", ki so vetrnjaki, pa tudi ne na moč organizacije same, ampak na krščanske osebnosti.

Osebnosti, ki nam jih daje moderna nevera, bi prav lahko pogrešali. Ti so v svoji brezobzirnosti in fantaziji strmoglavili človeštvo v prepad bede in barbarstva, in ga hočejo zopet strmoglaviti. To pa vse njihovim brutalnim nagonom in nasilnosti na ljubo.

Po volji takih osebnosti mora vse človeštvo doživljati brodelom. Če katolicizem svojih osebnosti ne bo mogel ali pa, če se mu te ne bodo pustile oblikovati, potem ne moremo več računati na povratek blaginje in miru.

(Schildwache - RO.V.

 En pravi katoličan odtehta deset drugih. Škof Keppler,

KAM ?

Stara grška pripovedka nam pravi tole: Daleč na morju so na nekem otoku živale čudna bitja, imenovali so jih sirene. Znale so tako čarobno peti, da so vsakega privabile k sebi. Pa vsak, ki je plul z ladjo k njim, se je pogubił, ker je bilo okrog otoka mnogo skritih čeri, ob katerih se je vsaka ladja razbila, mornarje pa je požrlo šumeče morje. Nihče ni prišel na čarobni otok. Sirene so pa vedno vabile in pogubliale.

Tudi danes vabijo sirene. Vabijo naše brate in sestre doma s sladko in zapeljivo pesnijo o svobodi, katera pa ni nič drugega, kakor grobo izživiljanje, ki vodi v strašno suženjstvo satanovo. Sirene vabijo tudi nas v tujini. Vabijo moški in ženski svet: "pridi in uživaj"! V različnih oblikah vabijo in na različne načine.

Naša taboriščna skupnost se vedno bolj krči. Naša kri se razteka po širnem svetu. Kolika nevarnost za vse! Pesem siren bo tam še mikavnejša: "Uživaj! Le enkrat živiš! Prostost, svoboda"! To zapeljivo pesen, ki tako očarujoče vpliva na mladega človeka, oznanjajo novodobne sirene: kino, gledališče, tisk, ulica, družba, moda, ženske. Prijatelj moj, ali boš tudi ti zaplaval s svojim krhkim čolničkom med skrite in nevarne čeri? Nikar! Izgubil boš najlepše in najdražje kar imaš: dostojanstvo človeka in svojo fantovsko čast. Ustavi se mikavnim vaban! Bodi fant na svojem mestu! Pomisli, da v tujini predstavljaš ves slovenski narod, da bodo po tvojem vedenju sodili tudi vse druge. Svoj pogled upri k lepšim ciljem, ki so res vredni vseh naporov. Ne poslušaj glasu zapeljivcev, marveč glas božji, ki ga nosiš v sebi, - svojo vest. Bodi močen, odporen! Če si sam v tujini, misli na svojo mater doma, ki v skrbeh za tebe morda niti spati ne more, misli na očeta, na brate in sestre, na vse ono, kar si videl doma lepega in plenenitega.

Trdno se drži katoliških načel, pa bo ladjica tvojega življenja tudi na tujem srečno plavala skozi viharje, mimo vseh pogubonosnih čeri. Zaupno se oziraj v Njo, o kateri poje naša pesem: "Marija, skoz življenje voditi srečno znaš"...

Srečno pot, prijatelj moj! Čuvaj se nevarnih siren! Bodi vzoren katoliški slovenski fant tudi v tujini. Vplivaj tudi na druge, da bodo dobri ostali! Bog daj, da bi prišel nazaj tak, da boš lahko s ponosom in veseljem pogledal v oči svoji dobri materi in vsakemu poštenemu človeku!

o.-

KAKOR NI MOGOČE NA ISTEM PAŠNIKU
PASTI OVCE IN VOLKOVE, TAKO JE NE-
MOGOČE, DA BI DOSEGEL USMILJENJE,
KDOR JE DO BLIŽNJEGA ZLOBEN!

OPPOZICIONA KRITIKA

Kritika je potrebna. Ni človeka, ki bi vse znal in kateri bi storil vedno vse brez napake. Kdor veliko dela, lahko tudi napravi veliko napak. Le tisti, ki se vsakega resnega in pozitivnega dela izogiblje, ne more delati napak, čeprav je njegova nedelavnost ena sama velika in zelo škodljiva napaka. Tak,

ki za delo na mara prijeti, tudi nima pravice izrekati sodbe o delu drugih.

Več oči več vidi, več glav več ve. Zato je prav, da se oglašijo tudi drugi in povedo svoje mnenje. Prav je, da povedo tudi napake, katere so našli. Le tako je mogoče, da se napake odstranijo. Kdor se kritike brani, dokazuje, da ni mož na mestu. Možno je, da ima ali slaba vest, ali pa, da je tako zaljubljen v svojo nezmotljivost, da napak ne mara videti. Resen človek, ki se v polni meri zaveda odgovornosti, bo vedno vesel, če se najde kdo, ki trezno presodi storjeno delo in poda stvarno kritiko. Kritika ni nezaželeno "nerganje", kot to radi nekateri proglašajo, marveč je zelo potrebno izpraševanje vesti.

Opozicija je potrebna. Opozicija je kontrola nad delom, bodisi v stranki, bodisi v občini, državi ali organizaciji. Kjer opozicije ni, tudi kontrole ni. Opozicija priganja k delavnosti, opozicija je čuvarica poštenja v javni upravi. Kjer opozicije ni, ali je izključena iz javnega življenja, tam se kotijo nerednosti, nepoštenje in korupcija imata prost dostop v vse ustanove.

Totalitarni režimi in razni samozvanci opozicije in kritike ne marajo. Totalitarni režimi opozicijo onemogočijo in ji zamašijo usta (Nemčija in Italija pod fašizmom, Sovjetija in njeni sateliti). Kritika se smatra za zločin. Kontrole ni, zato tudi v takih režimih bohotno cvete korupcija. Znan je pregovor: Riba smrdi pri glavi. Pri glavi zato, ker je tam leglo nepoštenja, ker je onemogočena vsaka zdrava kritika in kontrola.

Kontrola je potrebna povsod. Brez javne kontrole ni potrebnega zaupanja. Ljudje na odgovornih mestih se kontrole ne smejo bati, marveč jo morajo celo želeti. Ne bojijo se kritike, marveč jo iščejo, ne nasprotujejo opoziciji, ker jim je ta dobrodošel kašipot k uspešnemu delu.

Niti najmanjša kulturna ustanova ne more živeti brez kritike. Kritika je simbol kulture. Brez svobodnega izražanja misli in osebnega mnenja, ni demokracije.

"Če bi opozicije ne bilo, bi jo morali ustvariti", je rekel velik državnik. Pokojni voditelj slov. naroda, dr. Anton Korošec pa je učil: "Prav je, da imamo opozicijo. Ona nas opozarja na naše napake. Zato opozicijo in njeno kritiko spoštujmo!"

Boris.

V teh težkih dneh.....

Mirno in milo gori nad gorami,
kot zastor zlat -
in tankaj zad
tam si ti, ki me misel nate omami
v teh težkih dneh.
Ker našeha je tujina...

O. Zupančič.

Lojze Novak:

Delavci

Pet teles se sklanja, deset rok se dviga in pada, pet lopat udarja ob gramoz. Pet ljudi, pet različnih mišljenj, pet različnih svetov, vsak s svojo bolečino in radostjo, vsak s svojo skrivnostjo.

Pet src skritih pod trdo zunanjo skorjo, a vendar rahlo čutečih, polnih ljubezni, razočaranja, a brez sovraštva in hinavščine...

Pet različnih svetov!

Stari Skulj, ki stoji takorekoč z drugo nogo že v grobu, počasi dviga lopato. Noge mu klecajo, roke se tresejo. Skoraj vsakih pet minut si mora odpočiti. Šestdeset let! Ni majhna reč šestdeset dolgih let, vsak dan kapljo krvi!...

Počasi grabi stari Skulj in misli na bolno ženo in sina, ki ga pokriva mah nekje v kočevskih gozdevih. Njegovo razorano obličje je polno težke, pekoče bolečine... Nikoli ne potoži z besedico svojega gorja, a kadar glasni Osolnik pripoveduje o svoji mladi ženi in sinčku, se obrne na stran in globoko sklanja, skuša prikriti roso v očeh. Toda veseli Osolnik navadno tega ne opazi. Pripoveduje naprej in se smeje.

Podbojev Jernej ga posluša z široko odprtimi očmi, misli na svojo zaročenko in sanja o bodoči sreči.

Ferjanov Boštjan pa misli na svojo Ančko, na svojo skrito ljubezen. Nikogar ne vidi, niti ne sliši glasnega Osolnika. Vidi samo Ančko, sliši samo njene šepetajoče besede... Še čuti njen prvi poljub. Čuti njene vroče, trepetajoče ustnice in vidi samo njene oči, široko odprte, sanjavo sprašujoče...

Kodilov Tone, osemanjstletni fant, z veselim obrazom, s teanini očmi, premišljuje, katero bi zaprosil za ljubezen. Maričevo Micko ali Kosovo Nežko. Obe sta mu všeč. Micka resna, skoraj že cela gospodinja. Kadar se smeje, se mu kar taja srce... Pa tudi Nežka mu je po-godu. Veselo dekle. Kar naprej se smeje. In zadnjič mu je dala nagelj. Dolgo premišljuje, včasih mu zastane lopata... Nazadnje se odloči za Nežko. V soboto jo bo vprašal če ga mara. Nato premišljuje, kako bi jo to povedal...

Včasih lopate popolnoma utihnejo. Tudi zgovorni Osolnik. Stari Skulj misli na svoje gorje, Osolnik na mlado ženo in sinčka, Podbojev Jernej na zaročenko, Ferjanov Boštjan na Ančko, Kodilov Tone pa izbira med Micko in Nežko...

Nato zopet zaropotajo lopate. Najprej zagrabi navadno stari Skulj, potem še ostali...

Pet teles se sklanja, deset rok se dviga in pada, pet lopat udarja ob gramoz.

Pet ljudi, pet različnih mišljenj, pet svetov vsak s svojo bolečino in radostjo, vsak s svojo skrivnostjo...

France Balantič:

Kje je tisti čas

K je je tisti čas,
ko sem bil plamenolas poet,
ko sem nosil v rožnih ustih cvet
in ko je kot cekin zvenel moj glas ?

Vse prešerne dni
sem preperel na pašnikih ljubezni,
metal kamne v igri neoprezni
v vsak tolnun sem sanjavih oči.

V pernica oblačov
ležal tih sem, ljubil me je dež,
sem je bil svilen kot mlada rž
in lahek kot cule siromakov.

Bil doma, doma sem,
gruda težka, kakor zlata ruda,
hlebec, dar očetovega truda -
oh, želje, ki vsako noč jih pasem.

Kje je tisti čas!
Zdaj obup mi kruh življenja reže,
kri tujina v svoje čaše streže,
kmalu, kmalu bom kot prazen klas!

In bom onemel!
Ko me v drči dni, ki še ostanejo,
hlodi mrzlih trupel zamnejo,
Kdo iveri bo sežgal v pepel ?

Saj ne bo sestrice,
da bi v ruti nesla jih na žale,
ne bo materinih ustnic, da spoznale
bi kot sol domače me solnice.

In ne bo očeta,
ne bo mehe, da bi sad rodil,
Joj, moj Bog, da sem tako grešil,
da je v meni smrt rodu spočeta!

Pesnik France Balantič, ki je mnogo obetal, je daroval svoje mlado življenje za Boga in narod 1.1943 v Grahovem, kjer je v družbi še več drugih junakov zgorel v hiši, katero so partizani zažgali.

RO.V.

Smola

7 rda nam je predla takrat v Pegecu. Vsem je primanjkovalo kalorij, posebno še nam šolarjem. Pasove smo vsak dan vedno bolj zategovali. Med odmori smo premišljevali, kako bi se dalo tej nevšečnosti odpomoči. Kmalu naletim na sošolca, ki je bil mojih misli. Zmenila sva se, da greva popoldne po krompir. On je imel kolo, jaz pa ne. Zato sem takej po šoli obiskal vse znance, kjer sem slutil, da bi mogel dobiti kolo na posodo. Pa smola! Ta je imel ravno počeno zračnico, drugi ga je imel slučajno v popravilu, zopet drugi se je nalašč sam odpeljal iz taborišča. Po dolgem iskanju se mi je vendar posrečilo in iztaknil sem nekje nekake ostanke kolesa. Takej sva se odpravila. Z seboj sva vzela po en nahrbtnik, torbo in majhno vrečo.

Mahnila sva jo proti Nikolsdorfu, kjer sva se nadejala, da bo najboljša. Prijatelj je bil s svojim kolesom vedno spredaj in me je venomer priganjal, naj vendar pohitim. Jaz pa sem sopihal, bil že ves poten in mu odgovarjal: "Počakaj, da prideva vrh klanca, ko se cesta nagne, tedaj bom pa jaz spredaj"! Toda moj odgovor ni držal. Ko sva se po klanecu spustila nizdol, je on šinil naprej, moje kolo pa je obupno ječalo, se treslo in ropotalo daleč zadaj. Res sem se malo oddahnil, toda brzine s takim kolesom nisem mogel doseči.

Prišla sva srečno v vas in začela s svojo obrtjo. Nاپela sva vse govorniške sile in pokazala vse svoje znanje. Ni nama šlo slabo. Tukaj za cigarete, tam za denar, in napolnila sva svoje vreče in še ostalo posodo. Celo jesti sva dobila tu in tam. Mene je pač skrbelo, kako bo s kolesi, če bosta zdržali. Oprtala sva si nahrbtnika, spredaj na kolo pa vreči in torbi. Moje kolo je sicer še obupneje ječalo, šlo pa je vendarle. Po kratki vožnji sva počivala. Zlezla sva s koles za cesto ter se vsedla na breg v travo. Tedaj pa, groza, se pripelja izza ovinka k nama stražnik. Na prvi pogled naju je spoznal, da sva taboriščnika. Sedaj pa je on začel s svojo obrtjo oziroma poklicem, ki pa je bil dokaj različnejši od najinega.

Za silo sva oba tolka nenščino in mu hitela odgovorjati na pogosta vprašanja. Končno pa je dejal: "Vsak po pet šilingov - ali pa vaju zaprem!" ... Jaz sem že segel po denar, kar se oglasi moj tovariš: "Gospod, jaz pa nimam denarja. Ali bi mogli kazensko globo malo znižati?" Stražnik se je razhudil in nama zapretil z zaporom ter zahteval denarnice z izkaznicami. Jaz, ki sem imel samo pet šilingov, mu jih hitro pomolim. Prijatelj pa se je nekaj obiral. Tedaj mu je stražnik vzel listnice ter zagledal v njej še 50 šilingov. Mislil sem si, sedaj je pa vsega konec, in lasje so mi stopili po konci. Sedela bova vsaj en mesec. Toda dečke se je znašel. "Ta denar ni moj", je dejal. "Nekdo mi ga je dal, naj ga jaz izročim naprej". Stražnik se je togotil, da je bil kar rdeč, in nama ponovno grozil z zaporom. Toda tovariš se ni dal ugnati. Toliko časa sta se pogajala za globo kazni, da sta se zedinila na dva šilinga. Izročil mu jih je, jaz pa pet. Napisal nama je kazenske lističe.

Kolesa so znova zajočule in razšli smo se. Smejala sva se, prijatelj še bolj kot jaz. Kajti on je pri svoji debeli listnici plačal le dva šilinga, jaz pa sem mu dal zadnjih pet.

Napreden IDEAL

Po mnenju takoimenovanih dobrih kristjanov, kakor se sami radi nazivajo, so tri vrste ljudi: Ena vrsta so malo-pridneži, morilci, goljufi in podobni, drugi ekstremisti in sicer sveti, navdušeni itd., v sredi pa so ostali in sicer dobri kristjani. Pravijo namreč: samo ne preveč, nič pretiranega, samo nikake pozornosti, nič ekstremnega. Vedno zmernost, predvsem pa uživanje svetnih dobrin, biti s svetom v dobrih odnosih, z eno besedo, dostojno živeti. To je minimalizem, to je tako malo kot se le da. Z Bogom se ne marajo ravno skregati, pa tudi s svetom ne. Nemogoče hočejo uresničiti, ogenj in vodo združiti. Taki katoličani, ki menijo, da smejo sv. Ante u prižgati svečo, pa tudi hudiču, bodo žalostno končali.

(Iz Schildwache - Ro. V.)

V vaši vesti ni prostora za malodušje, udobnost in neodločnost onih, ki mislijo, da lahko v tej odločilni uri služijo dvema gospodoma. (Pij XII.)

N'mav čriez izaro...

Soparno popoldne je. Sredi julija. Na polju ljudje spravljajo seno. Tam izza Pece se valijo temni oblaki. Voziva skozi Tinje proti Dravi. Nameravam iti čez Dravo in v Sinčo ves. Toda most je porušen, ne moreva čez. Zato se zopet vzpenja nazaj v breg.

V zraku je čudno soparno. Oba čutiva trudnost. Na pokošenem travniku se zlekneva v senco vrb in topolov. Božidar kmalu zadremlje, jaz pa strnim v oblake, ki se dvigajo izza gor. Prelepa zemlja! Z Andrejem čutim in pojem: "Zemlja moja čudovita! Kakor lepo deklo si. Prav zato, ker je lepa, jo najprvo skvarijo in ubijejo. Ali je res tudi tebi v prokletstvo tvoje lepote blagoslov? Tvoja jezera in tvoje nebo; tvoje polje in tvoj log, tvoje sonce in tvoja zimska lepota". -

Kolikokrat sem v duhu preromil to nepozabljeno zemljo, in vedno znova ne vlačim in vabi. Pozabim lastne bolečine in skrbi, ves se predam tej lepoti. Rad jo pijem in ob njej sanjam, čeprav je življenje tako kruto in urzlo. Vsak išče lepote in pozabljenja na svoj način in po svojih nagnjenjih.

Temni oblaki so z krili sonce. Od nekje je potegnil piš, sprva samo samo kakor nemiren duh, potem mu je priskočil na pomoč še veter, da so ječali topoli ob vodi in šunele smreke nad senožeti. Zavila sva ob Dravi. Pri mostu pred Sinčjo vesjo sva se obrnila proti Velikovcu. Čez most naju niso pustili. Oblast pravi, da je tam "špercona". Oblast se ne zveni zato, če imaš tam preko svojce, in ni prav nič sentimentalna, če dokazuješ, da bi rad gledal lepo koroško zemljo. Midva sva to upoštevala in sva zavila po vijugastih serpentinah proti Velikovcu.

Na Glavnem trgu zopet "zgodovinski sponenik" in na njen napis: "Kakor požrešni krokarji so prišli..." itd. (Ob plebiscitu namreč). Pomislila na tri leta nazaj. Da, kakšen sponenik bi morali postaviti Slovenci na Gorenjskem in Štajerskem... Kako so prišli 1.1941? O, saj nismo pozabili na tisoče postreljenih v Begunjah, v Celju in Mariboru, na poklane žene in otroke v Selški dolini, na vse obešene, razmesarjene, na kolih unirajoče širom slovenske zemlje. Krvave zarje požganih slovenskih domov in vasi, so še danes vsem živo pred očmi. Grobovi tisočev in tisočev so še vedno sveži in spomini pekoči! Da, kako so prišli...! Slovenska uladina tega ne bo pozabila nikdar. Iz roda v rod bodo ostali v zgodovini ti grozni dnevi in spomini!

Iz mesteca jo potegneva proti Vovbram, kjer prenočiva. Drugo jutro se vzpneva v breg in po večsah položni, večsah strmi poti počasi vlečeva proti Djekšam. Cesta se vije sem in tje, vedno se nama nudi nov pogled. V globoki soteski buči potok. Raztresene kmetije so kakor graščine. Vse so zgrajene v značilnem slogu, ki ga doslej nisem opazil še nikjer na Slovenskem. Ko stopiva iz hladnega smrečja, se nama odpre zelena planota in na njej cerkva v zelenju in senci lip.

Vsa prevzeta od čudovitega razgleda, se ustaviva in le počasi lezeva naprej. Še dobro pol ure rabiva, predno dospēva na vrh. Častitljiva starinska cerkva z debelim in visokim obzidjem iz za turških časov in pred njo starinska lipa naju pozdravi. Ta cerkev ~~xxxxxxxxxxxx~~ z obzidjem je najbolje ohranjeni kulturni sponenik na Koroškem. Mogočno obzidje je utrjeno in skoraj nič načeto, spredaj dva mogočna stolpa s starimi železnimi vrati. Portal je iz rezanega kamna v gotskem slogu. Dobro je še videti odprtine, kjer so z verigami spuščali in dvigali pridvižni most. Hodniki okoli zidu pri strelskih linah so deloma še ohranjeni, deloma razpadli. Baje so se Turki večkrat pripodili sem gori. Ob zadnjem njihovem prihodu pa so prišli samo do nižje ležečih kmetij, do "Potnika", kakor se kmetu reče po domače. Tam je še dolgo vrsto let potem stalo božje znamenje, kateremu so ljudje rekli "turški križ".

Leta 1755 so k obzidju prizidali še župnišče. Napis na novem vzhodnem stolpu pa pove, kdaj je bila cerkev prezidana: eCCLESIA eX sVo fVn DaMento erIGItVr; torej 1778. Cerkev je bila prvotno zidana v gotskem slogu, obrnjena je bila proti vzhodu. Posvetil jo je lavantinski škof, po čigar oblast so tedaj spadali ti kraji.

Čudovit mir in svečanost dihata tod. Toplo sonce sije na sivo zidovje in črne preperele stopnice ob stražnih linah. Lese-

ni križi na preprostih grobovih vise postrani in vetrič, ki se zapodi okoli cerkve, se igra na njih z orumenelo travo. Sklonim se čez lesene in železne križe in berem. Čudovita lepa stara slovenska imena tudi tam, kjer so nemški napisi: MODRE, OPRESNIK, MAHOVNIK, VOBEK, DRČNIK, ČERK, NAPEČNIK itd. Nad vse ljubek in preprost napis pa berem na otroškem grobu K L E M E N A S M U K A
 Pustite kamen otročiče
 tako lubi Jezus kliče,
 Presadil v vert nebeški
 je ljubena našiga.

Na nemških pa berem: K A S L, in vem, da je bil to samo navaden slovenski K O Z E L. Ker pa bogve radi česa ni hotel ostati KOZEL, se je prekrstil v imenitnega KASL. Vendar KOZEL je ostal tudi v tem slučaju.

Stopiva v božji hram. Lepa je notranjščina, skrbno ohranjena. Pa še eno posebno skrb opaziva. Slovenski napisi na postajah križovega pota so res "skrbno" prelepljeni. Na banderih vidiva prav tako nove našite napise v nemščini, kar se prav posebno opazi, kajti napis z živo rdečim blagom se ostro loči od ostalega blaga, ki je vinsko rdeče barve. Zalostno! Ne smejo prositi in moliti v jeziku, ki jih je učila slovenska mati. Ne čudil bi se preveč, če bi na bandero obesili še napis: KÄRNTEN FREI UND UNGETEILT.

Na veliki podobi roženvenke Marije so napisi prav tako prelepljeni. Stopiva v vežo pod oboki starejšega stolpa, ki je preurejena v malo sobico. Tam poučuje g. katehet verouk. Na tabli berem: Wahrlich, wahrlich, sage ich euch, einer von euch wird mich verraten". - Da, resnično, ne eden, ampak na stotine teh, ki jih trgata od materine besede in jim ubijate ne le slovensko besedo, ampak tudi vero, bodo izdajalci. In to delajo že dolga stoletja!

To je usoda našega rodu. Kdaj bo že konec tega zatiranja in poniževanja? Ali res ni nikogar, ki se z ljubeznijo in pravičnostjo zavzel za naš tlačani narod?

Mehka pesem bronastega brata je zaplavala nad nama. Pol-dan je zvrhilo. Odmolila sva in se podala v gostilno, da se okrepčava.

Dalje sledi.

Trpi, da ne boš trpel, unri, da boš živel. Trpljenje je kakor rodovitna njiva. Ivan Cankar: Podobe iz sanj.

Prva pesem mladih sončnih dni,
 varovanka fantove noči,
 kres, ki sega neni do neba,
 to je moja domovina.